

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
РеВ2 2672/2017
21.11.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радивоје Радишић адвокат из ..., против туженог „ББ“ АД из ..., чији је пуномоћник Иван Вујић адвокат из ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 541/2016 од 24.05.2017. године, у седници већа одржаној дана 21.11.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 541/2016 од 24.05.2017. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви странака за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани П1 446/12 од 06.07.2015. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац АА из ... тражио да се поништи решење туженог „ББ“ АД из ... број ../08 од 25.12.2008. године којим је отказан уговор о раду број ../02 од 04.11.2002. године и уговор о уређењу међусобних права и обавеза број ../06-У од 27.11.2006. године због престанка потребе за његовим радом, и да се обавезе тужени да га врати на рад и распореди на радно место према његовој стручној спреми и радној способности стеченој радом. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да исплати туженом трошкове поступка у износу од 124.500,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, у року од осам дана од пријема пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 541/2016 од 24.05.2017. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Великој Плани П1 446/12 од 06.07.2015. године у делу става првог изреке који се односи на поништај решења и враћање на рад, тако што је усвојен тужбени захтев у наведеном делу и поништено решење о отказу уговора о раду број ../08 од

25.12.2008. године којим је тужиоцу отказан уговор о уређивању међусобних права и обавеза (уговор о раду) бр. ../06-У од 27.11.2006. године и бр. ../02 од 04.11.2002. године због престанка потребе за радом тужиоца а тужени обавезан да врати тужиоца на рад у року од осам дана од дана пријема писменог отправка пресуде. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Великој Плани П1 446/12 од 06.07.2015. године у преосталом делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоца распореди на радно место према његовој стручној спреми и радној способности стеченој радом, и у том делу тужба је одбачена. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о парничним трошковима садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Великој Плани П1 446/12 од 06.07.2015. године, тако што је одбијен захтев туженог којим је тражио да се тужилац обавезе да му на име накнаде парничних трошкова исплати износ од 124.500,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде парничних трошкова исплати износ од 470.250,00 динара у року од осам дана од дана пријема писменог отправка пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати износ од 51.000,00 динара у року од осам дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију из разлога предвиђених чланом 407. Закона о парничном поступку (ЗПП).

Тужилац је поднео одговор на ревизију туженог.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на постојање других битних повреда одредаба парничног поступка које су у члану 407. став 1. тачка 2. ЗПП предвиђене као разлози за овај ванредни правни лек. Нису основани наводи ревизије о битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, учињеној у другостепеном поступку, јер образложење другостепене пресуде садржи све што је прописано чланом 355. став 4. тог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог по уговору о раду бр. ../02 од 04.11.2002. године и уговору о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности бр. ../06-У од 27.11.2006. године. По овим уговорима тужилац је распоређен на радно место бравар-монтер I групе са стручном спремом КВ алатничар. Анексом уговора о раду од 16.05.2017. године извршена је измена само у погледу основне зараде тужиоца. Периодичним прегледом обављеним 03.03.2008. године установљено је да тужилац није способан за рад на висини (посебан услов за радно место бравар-монтер I групе),

дуже стајање и рад у принудном положају, али одлуком надлежног органа није утврђена његова инвалидност нити је утврђено да постоји опасност од настанка инвалидности на одређеним пословима. По повратку са боловања на којем се налазио од маја 2007. године до марта 2008. године, тужилац више није обављао послове за које је имао закључени уговор о раду, али му није понуђен премештај на друге послове нити је закључио анекс уговора о раду за обављање других послова. Од повратка са боловања тужилац је, са групом радника који нису могли да се уклопе за рад по теренима и градилиштима и са којима организатори посла нису могли да раде, обављао помоћне послове у радионици оперативне припреме који нису били систематизовани као одређено радно место. Ти послови нису били нормирани и тужилац их је обављао по усменом налогу руководиоца - шефа оперативне припреме, који са тужиоцем није имао проблема и који није учествовао у сачињавању листе запослених који ће бити проглашени технолошким вишком, нити га је с тим у вези било ко контактирао. Ове послове тужилац је обављао све до престанка радног односа, с тим што се од 27.10.2008. године до 31.12.2008. године налазио на плаћеном одсуству. Изменом Правилника о организацији и систематизацији послова код туженог број извршилаца на радном месту бравар-монтер I групе смањен је са 35 на једног извршиоца. Извршни одбор и генерални директор туженог су донели одлуку о запосленима за чијим је радом престала потреба и по том основу радни однос је престао за укупно 23 радника, између осталог и за тужиоца. Решењем генералног директора туженог бр. ../08 од 25.12.2008. године тужиоцу су отказани уговор о раду бр. ../02 од 04.11.2002. године и уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности бр. ../06-У од 27.11.2006. године због престанка потребе за његовим радом на пословима бравар-монтер II групе. Тужени није имао обавезу доношења програма решавања вишка запослених. Тужиоцу је пре отказа уговора о раду исплаћена отпремнина.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, чија се правилност не доводи у сумњу наводима ревизије, другостепени суд је правилном применом материјалног права преиначио пресуду нижестепеног суда којом је одбијен тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду са образложењем да је исто донето на законит начин, због престанка потребе за радом тужиоца услед организационих промена код туженог, који при том није имао обавезу да донесе програм решавања вишка запослених и зато ни обавезу да предузима мере за запошљавање тужиоца, упути га на преквалификацију и доквалификацију или распреди на друге послове.

Тужиоцу је уговор о раду отказан на основу члана 179. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 24/05 и 61/05). Наведеном одредбом је прописано да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоје оправдани разлози који се односе на потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потребе за обављањем одређених послова или дође до смањења обима посла.

По закљученом уговору о раду тужилац је код туженог обављао послове бравар-монтер I групе. Изменама општег акта туженог број извршилаца на тим пословима је смањен - са 36 извршилаца, према Правилнику о организацији и систематизацији послова од 15.11.2006. године, на једног извршиоца, према Правилнику о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова од 20.12.2008. године. У таквој ситуацији, када се из разлога предвиђених наведеном законском одредбом не врши укидање одређених послова већ се смањује број њихових извршилаца, морају постојати критеријуми на основу којих послодавац одлучује да у том случају откаже уговор о раду баш одређеном запосленом. Критеријуми за одређивање вишка запослених морају постојати и онда када послодавац по закону нема обавезу да донесе програм решавања вишка запослених чији обавезан елеменат, између осталог, чине управо критеријуми за утврђивање вишка запослених.

У конкретном случају, оспореним решењем тужиоцу је отказан уговор о раду са образложењем да је услед смањеног обима посла и технолошких, економских и организационих промена код туженог престала потреба за његовим радом и да му није било могуће обезбедити други посао код туженог који би одговарао његовој стручној спреми, да код туженог не постоје послови који би се тужиоцу могли понудити у нижем степену стручне спреме, нити му се може обезбедити преквалификација или доквалификација за обављање других послова, односно понудити рад код другог послодавца. Образложење тог решења, чију законитост суд испитује у границама разлога наведених у његовом образложењу, уопште не садржи разлоге због којих је услед технолошких, економских и организационих промена престала потреба баш за радом тужиоца.

Околности које тужени наводи као разлоге за отказ уговора о раду - недовољна ефикасност тужиоца у обављању послова и неостваривање резултата рада, односно немогућност да обавља послове за које је засновао радни однос нису од значаја. Тужилац од 2007. године није обављао послове бравар-монтер I групе за које је имао закључен уговор о раду ни послове бравар-монтер II групе за које није имао закључен уговор о раду, а који су означени у оспореном решењу о отказу уговора о раду. Послови које је тужилац обављао по повратку са боловања (марта 2008. године) нису били систематизовани, па зато ни нормирани, а у односу на те послове његов непосредни руководиоцац није дао оцену - изјашњење о обављеном раду тужиоца и његовој ефикасности у вршењу тих послова. Неспособност тужиоца за обављање послова бравар-монтер I групе, установљена периодичним прегледом обављеним 03.03.2008. године, не може бити разлог за отказ уговора о раду због технолошких, економских или организационих промена.

Сходно изложеном, правилан је закључак другостепеног суда да је решење о отказу уговора о раду незаконито, јер је тужени у поступку оглашавања тужиоца за вишак запослених вредновао престанак потребе за његовим радом са становишта послова које тужилац није обављао, иако се запослени за чијим је радом престала потреба у складу са чланом 179. тачка 9. Закона о раду утврђује у

односу на послове које обавља на основу уговора о раду. Тужилац је имао закључен уговор о раду за послове бравар-монтер I групе, у односу на које је смањен број извршилаца, али те послове није обављао током 2007. и 2008. године нити је његов рад вреднован у односу на те послове. Оспореним решењем тужиоцу је отказан уговор о раду због престанка потребе за његовим радом на пословима бравар-монтер II групе за које није имао закључен уговор о раду нити је те послове обављао.

Из наведених разлога, нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, због чега је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у првом ставу изреке.

Одлука о захтевима странака за накнаду трошкова поступка по ревизији, садржана у другом ставу изреке, донета је применом члана 165. став 1. у вези са члановима 153. став 1. и 154. ЗПП. Тужени није успео у поступку по ревизији и зато нема право на накнаду трошкова тог поступка, док трошкови тужиоца за одговор на ревизију, по оцени Врховног касационог суда, нису били нужни за вођење ове парнице.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић